

належність до конкретного злочинного угруповання; причини злочинного способу життя; сексуальну орієнтацію; ставлення до оточуючих; особистісні поведінкові установки; психологічний стан; естетичні уподобання; ставлення до релігії тощо.

Наведений перелік можна продовжувати, що зумовлюється існуванням великої кількості варіацій кримінального татування. Так, А. Капітанський і В. Литвин за допомогою систематизації дослідженого ними кримінального татування за смисловим значенням виокремлюють 26 основних «блоків сигнальної інформації про особу злочинця».

На відміну від інших особливих прикмет зовнішності злочинця, кримінальне татування може бути джерелом такої значної за обсягом інформації, яка дозволяє отримати відомості не тільки про фізичні властивості особи – ознаки її зовнішності та їх особливості, а й про інші – соціальні, психологічні властивості та ознаки особи.

Відтак, наявність такої інформації про особу злочинця має велике практичне значення при розкритті злочинів, висуненні слідчих версій, профілактичної діяльності і реалізації одного з основних завдань кримінального покарання – виправлення та перевиховання засуджених. Поряд з цим, особливого значення ця інформація набуває при виборі правильної тактики розслідування за допомогою прогнозування можливої поведінки особи при виконанні слідчих дій. Татування надає важливу інформацією про певні психологічні та психічні особливості особи, тому знання його змісту має виняткове значення для слідчого, бо сприяє встановленню психологічного контакту під час допитів підозрюваних (обвинувачуваних).

Не підлягає сумніву також значущість використання інформації про особу злочинця працівниками пенітенціарних закладів під час відбування ним покарання у вигляді позбавлення волі з метою забезпечення індивідуалізації застосування засобів виправно-трудового впливу до засуджених.

Використання європейських стандартів у реформуванні системи правоохоронних органів України

Мойсєєва І.В., студент ННІПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Шарай Л.Г.*

Проголосивши, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю (ст. 3 Конституції України), держава зобов'язалася всіма доступними засобами та можливостями захищати особу. Попередження та розслідування злочинів залежить від багатьох факторів. Серед них, на нашу думку, важливе місце займає злагоджена та ефективна професійна діяльність правоохоронних органів України, адже забезпечення законності, правопорядку, охорони прав, свобод та законних інтересів громадян – це предмет турботи держави, насамперед через органи внутрішніх справ.

За даними Інституту соціології Національної академії наук України, зокрема, у 2013 р. органи внутрішніх справ України нараховували 261 тис.

осіб, включаючи персонал внутрішніх військ, курсантів та цивільних службовців. Така кількість у 1,5 рази перевищувала середній європейський показник (300 поліцейських на 100 тис. населення) та була майже вдвічі більшою, ніж передбачають рекомендації ООН – 222 поліцейських на 100 тис. населення. Одночасно рівень довіри громадян до міліції максимально сягав лише 3-5%, а після подій Євромайдану цей показник, впадо до 0,8% опитаних. при цьому довіра самих працівників міліції до влади традиційно не перевищувала 3%. Причинами такої тотальної недовіри владних структур одна до одної, як і вкрай низького кредити довіри населення до правоохоронців, стали системні недоліки в діяльності ОВС України. Визначальними із яких є: застаріла структура МВС та система віломчого управління, які утримують МВС на стадії непропорційно великого «міністерства міліції»: дублювання функцій різних підрозділів в цьому «міністерстві» супроводжується завишеним відсотком управлінського персоналу та внутрішньою конкуренцією між департаментами; недовиснала та повільна система прийняття управлінських рішень не сприяє гнучкому управлінню підрозділами, ефективному реагуванню на ситуацію та відповідальному ставленню керівників місцевого рівня до виконання своїх обов'язків в якості менеджерів.

Зазначене свідчить, що вітчизняна система правоохоронних органів потребує певної реорганізації, яку слід здійснювати не поспіхом (як це завжди робилося), а завдяки побудові якісно нової моделі, на підставі науково обгрунтованої державної концепції або програми судово-правової реформи, відповідно до стандартів, принципів і норм, вироблених світовою спільнотою у сфері підвищення професійної діяльності правоохоронних органів та боротьби із злочинністю.

Досліджуючи дане питання, вбачається доцільним, ознайомитися з особливостями правового статусу та структурної побудови поліції Республіки Польщі, Великої Британії, Франції, Федеративної Республіки Німеччини та Грузії, адже є спільні риси структурної побудови правоохоронних органів, притаманні країнам Європи: розгалуженість і різноманітність поліцейських систем, наявність поліцейських органів у різних міністерствах і відомствах, незалежність їх одна від одної. Звідси впливає відповідна побудова системи підготовки фахівців, орієнтованість її не лише на загальні завдання правоохоронної діяльності, а, передусім, на специфіку конкретної роботи в конкретній поліцейській службі; поділ поліцейських структур за джерелами фінансування на державні (федеральні), муніципальні (місцевого самоврядування), приватні (фірм, концернів, синдикатів тощо) за умов тісної співпраці між ними; соціальна спрямованість роботи поліції, яка орієнтована, насамперед, на захист прав і свобод громадянина; високий професіоналізм поліції, який досягається не лише завдяки глибокій професійній підготовці у фахових поліцейських закладах освіти. Зокрема, поліцейські у США, Великій Британії, Франції та інших країнах змушені навчатись протягом всієї служби, оскільки від цього залежать кар'єра, присвоєння офіційного чину, рівень оплати праці, пільги тощо; позапартійність у роботі поліції, що накладає певні обмеження на прояви політичних, партійних переконань, забезпечує неупередженість у службовій діяльності поліцейських, усвідомлення і переконання того, що поліція служить народові, державі, а не окремим

партіям, кланам, групам; активна діяльність громадських добровільних об'єднань, спрямована на підтримку і допомогу поліції; відкритість, гласність, постійна апеляція до громадської думки при розв'язанні складних ситуацій, що виникають у правоохоронній практиці, забезпечують поліції довіру і підтримку населення.

Таким чином, можемо констатувати, що сучасний стан державотворення в Україні вимагає якісного реформування системи правоохоронних органів України з метою забезпечення безпеки та ефективності їхньої діяльності, насамперед через використання європейського досвіду. Необхідним є розроблення та закріплення новітніх форм співпраці з міжнародними організаціями, навчальними закладами, науковими та поліцейськими установами іноземних держав, подальшого впровадження найкращих закордонних практик у діяльність кадрових підрозділів. Велика потреба також є у виданні за результатами міжнародної співпраці навчально-методичних матеріалів, де висвітлювалися б досвід боротьби зі злочинністю, форми та механізми взаємодії підрозділів правоохоронних органів України та інших держав. Позитивні результати тут залежатимуть передовсім від відповідної державної політики, яка повинна бути спрямована на демократизацію, соціалізацію та взаємокоординацію напрямів реформ у сфері підвищення якості правоохоронної діяльності, а також формування принципово нового підходу до надання державних послуг правоохоронними органами для підтримання правопорядку.

Щодо співвідношення криміналістики і кримінального процесу в умовах нового Кримінального процесуального кодексу України

Негода К.О., студент ННПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Шарай Л.Г.*

Ефективний та інтенсивний розвиток вітчизняної криміналістики в післявоєнний період, обчислюваний майже шістьма десятками років та прийняття в цей період двох кримінально-процесуальних кодексів (КПК 1960 року; КПК України 2012 року) дозволяє об'єктивно оцінити вклад криміналістики в реформування кримінального судочинства.

Наразі виникла нагальна необхідність постановки нових завдань перед наукою криміналістикою в світлі нового кримінального процесуального законодавства, зокрема з урахуванням принципу змагальності сторін і посилення права особистості на захист.

Співвідношення кримінального процесуального права і криміналістики може бути розглянуто як форму та зміст.

В юридичній літературі традиційно кримінальне процесуальне право вважалося «материнською» наукою для криміналістики. Зокрема, Є. П. Іщенко зазначає, що точка зору про зародження криміналістики в надрах кримінального процесу є помилковою. Змістовному боку слідчої діяльності не міг передувати її формальний бік, який містить ті чи інші заборони або обмеження. Спочатку поступово сформувалися слідознавчі та інші криміналістичні прийоми, а вже потім законодавець надав деяким з них процесуальну форму.